

ΥΛΛ. 4.

TOM. A.

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

Ο ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ.

(18. Φυλλ. 3^{ον}).

Εἷς καὶ ἡμῖς μὲν εἶχεν οὕτω παρέλθαι χωρὶς τῆς Μαρίνης, καὶ τὴν ἡγάπα ὡς ἀδελφὴν· ἀλλ' ὁ ἀκόμη νὰ φανῇ ὁ Γεράσιμος, ὅπερ δὲν ἐξέπληντε κόλπος τοῦ Ἀργουστολίου τὰς ἐχώριζε, καὶ εἰς τὴν διόλου τὸν Τάπαν, ἀλλὰ καὶ χωρὶς οὐδὲν ἄλλο νὰ Κεφαλληνίαν διὰ τὰς νέας, αἵτινες τότε ἀκόμη ἐκράδωσιν σιμεῖον ζωῆς ἐντὸς τῆς πρώτης ἐπιστολῆς τοῦντο ὡς χαρίεντα πτηνὰ πεφυλαχισμένα ἐντὸς κλωτοῦ, δι' ὃ ἐνδομύχως τὸν κατέκρινεν ὁ Συμβολαιοβίων, ὁ κόλπος τοῦ Ἀργουστολίου δὲν ἦτον εὐπλόωγράφος, καὶ ἐνίοτε ἐφεύδετο πρὸς τὴν Ἀγγελικὴν ὅτι τερος τοῦ Εὐξείνου, ὥστε αἱ δύο φίλαι σπανίως εἶχεν εἰδῆσαι τοῦ. Ἀλλ' ἡ ὑπόκωφος θλίψις τῆς Μα-
 εβλέποντο. Ἡμέρα λοιπὸν πανηγύρεως ἦτον εἰς τοῦ
 ρίνης πύξανε διτνεκῶς, καὶ ὁ πατήρ της, προσπαθὼν νὰ κόμῃτος Κανίνου ἐκείνη, καθ' ἣν ἦλθεν ἡ Μαρίνα με-
 τὴν διασκεδᾶσθαι, τὴν ἔφερε νὰ μείνῃ τινὰς ἡμέρας εἰς τοῦ τὸν πατέρα της. Αἱ δύο νέαι, δι' ὅλης τῆς ἡμέρας
 κόμῃτος Κανίνου, εἰς τὸ Λιξούρι. Ὁ Κόμης Κανίνος ἐνηγχαλισμένοι, περιεφέροντο ὑπὸ τοὺς λεμονῶνας τοῦ
 ἦτον τότε μετὰ τὸν κόμῃτα Ναννέτον ὁ πλουσιώ-
 κῆπου, καὶ ἀνεπόλουν τὰς περιστάσεις τῆς παιδικῆς
 τερος τῆς Κεφαλληνίας ἰδιοκτήτης, καὶ ἂν πρὸς τὸ
 οἰκειότητος των, καὶ ἀνεθεώρουν μετ' ἀγαλλιᾶσεως τὸ

Τόμος Α.

Φυλλ. 1.

άνθηρόν παρελθόν των. Εἰς τοῦ παρόντος των ὁμῶς τὰ ὄρια ἅμα ἐφθانون, ὡπισθοδρόμουν ἀμφοτέρω. Ἀπὸ ἐκμυστηρεύσεως εἰς ἐκμυστήρευσιν, ἤθελεν ἔλθει καὶ αὐτοῦ ἡ σειρά· ἀλλὰ τὴν πρώτην ἡμέραν δὲν ἐτόλμων νὰ ἐγγίσωσιν ἀκόμη τὴν χορδὴν ἣτις ἀντήχει εἰς τὴν καρδίαν, καὶ ἐπειτα αἱ ἐνθυμήσεις των ἦσαν τόσοι πολυάριθμοι καὶ τόσοι ποικίλοι!

Μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὴν ἐσπερινήν συναναστροφὴν, αἱ δύο νέαι ἀπεσύρθησαν εἰς τὸν κοιτῶνά των. Ἡ σελήνη ἦτον λαμπρὰ, καὶ ἐχρύσου τοῦ κόλπου τὸ στιλπνὸν κάτοπτρον, ὡς, ἀνσδυομένη ἡ παλαιὰ Ἀφροδίτη, ἀν' ἐφ' ἧτος εἰς τὴν ὑγρὰν ἐπιφάνειαν τὴν ἀμβροσίαν τῆς κόμην. Δροσερὰ ἦτον ἡ πνοὴ τοῦ κόλπου, ἡ ἀκτὴ ἀνέπεμπε γλυκὺν φλοῖσθον, ὡς ἐρωτικῶν μυστηρίων ψιθύρισμα, καὶ ὁ ζέφυρος, ἀδυνατῶν νὰ ρικνώσῃ τὸ ὕδωρ, ἔφερε μόνον εἰς τὰ νωθρά του πτερὰ τὰ ἀρώματα τῶν πορτοκαλλεῶν καὶ τῶν ῥόδων, καὶ ἐπότιζεν ἡδυπάθειαν δι' ὅλων τῶν πόρων. Ἡ Λουκία καὶ ἡ Μαρίνα, ἔχουσαι συμπεπλεγμέναις τὰς χεῖρας, ἐστηρίζοντο εἰς τὸ παράθυρον, καὶ παρεδίδοντο εἰς τὸ θέλητρον τῆς νυκτός.

Ἡ Μαρίνα ἐσιώπα, καὶ ἐν δάκρυ ἐφαίνετο ἀναδρύον εἰς τὰ βλέφαρά της· ὅπερ βλέπουσα ἡ Λουκία,

— Μελαγχολικὴ εἶσαι, Μαρίνα, τῇ εἶπε, φιλοῦσά την εἰς τὸ στόμα· ἔχεις κάμμιαν θλίψιν, πτωχὴ μου Μαρίνα;

— Ἡ ὠραιότης αὕτη καὶ ἡ ἡρεμία τῆς φύσεως, εἶπεν ἡ Μαρίνα ἀπορεύγουσα τὴν ἐρώτησιν, ἐνεργεῖ παντοδυνάμως ἐπ' ἐμέ, καὶ βαρυθυμεῖ ἡ καρδία μου. Ἀλλ' εἰς σέ, εὐτυχὴς μου φίλη, τὰ κάλλη τῆς φύσεως ἐμπνέουσιν εὐθυμίαν. Ὡς τὴν παιδρὴν ἀηδόνα κελαδεῖ ἡ καρδία σου εἰς τῆς σελήνης τὸ φῶς καὶ εἰς τὰ ἀρώματα τοῦ μαῖου. Εἶναι λοιπὸν τόσοι ἐλαφροί; Τίποτε δὲν ἔχει νὰ τῇ βαρύνῃ;

— Νὰ τῇ βαρύνῃ; εἶπε γελῶσα ἡ Λουκία. Τί θέλεις νὰ τῇ βαρύνῃ; Ἡ ζωὴ εἶναι τόσοι εὐχολοὶ δι' ἡμᾶς. Ὅλαι αἱ ἡμέραι μου εἶναι μάϊος.

— Καὶ τοῦ μαῖου σου τὰ ῥόδα εἶναι χωρὶς ἀκάνθας κ' ἐκεῖνα;

— ὦ! ἂν τολμήσῃ κανὲν νὰ μοὶ δείξῃ τὴν ἀκάνθαν του, εἶπεν ἡ Λουκία γελῶσα, εἰς τὴν στιγμὴν τὸ μαδῶ.

— Ἀλλ' ὑπάρχει ἐν, ἔχον ἀκάνθας, καὶ ὅχι μικράς· καὶ ἐκεῖνο δὲν μαδεῖται τόσοι εὐκόλως. Ἐκεῖνο τὴν παιδρὴν αὐτὴν καρδίαν ποτὲ δὲν τὴν ἤγγισεν; εἶπεν ἡ Μαρίνα, θέτουσα τὸν δάκτυλον εἰς τῆς Λουκίας τὸ στῆθος.

— ὦ! τοῦτο εἶναι μυστήριον, μέγα μυστήριον, εἶπεν ἡ Λουκία συστέλλουσα μ' ἐπιτήδευσιν ἐμβριθείας τὰ κοράλλινα χεῖλη της.

— Πῶς μυστήριον, πονηρὰ; ἀπήντησεν ἡ Μαρίνα. Δὲν μοὶ εἶπας ὅτι μυστήριον δι' ἐμέ δὲν ἔχεις;

— Σοὶ τὸ εἶπα, φιλότατη, εἶπεν ἡ Λουκία, ῥίψασα τὰς ἀγκάλας της περὶ τὸν τράχηλόν της καὶ εὐθύμως γελῶσα. Σοὶ τὸ εἶπα, καὶ θὰ γίνῃ καθὼς σοὶ εἶπα. Σὺ μόνη θὰ μάθῃς ὅτι ὑπάρχει τις ὅστις μὲ ἀγαπᾷ.

— Καὶ ὅστις ἀράγε καὶ ἀνταγαπᾶται;

— Ἐννοεῖται ἐκεῖνο· ἀλλέως δὲν σοὶ τὸν ἀνέφερον.

— Καὶ τίς εἶναι οὗτος ὁ τίς;

— Ἀ! τοῦτο εἶναι τὸ δεύτερον μυστήριον. Ἀπήτησεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς μου νὰ φυλάξωσι τὸ μυστικὸν ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου μου· καὶ τότε, διὰ ν' ἀποφύγῃ ἐπισκέψεις καὶ ἐνοχλήσεις, πρὶν ἡ εἰδησις δημοσιευθῇ, θ' ἀναχωρήσωμεν διὰ τὴν Ἰταλίαν. Αὕτη, ἂν θέλῃς, εἶναι τοῦ ῥόδου μου ἡ ἀκάνθα, ἀλλ' ἐγὼ γελῶ δι' αὐτήν. Ἡμέραν σχεδὸν ποτὲ δὲν τὸν βλέπω, ὥστε ἐνίοτε μ' ἐρχεται ἡ ἰδέα μήπως, ἀπατηθεῖσα, νυμφευθῶ κάμμιαν νυκτερίδα μεταμορφωμένην. Ἀλλὰ περὶ ὅλων τούτων σιωπῇ.

— Καὶ δὲν ἔχει ὄνομα; ἐρώτησεν ἡ Μαρίνα.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἠκούσθη μελωδία μεμακρυσμένη, ἀναθρώσκουσα ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Κατ' ἀρχὰς ἦτον μόλις ἀντιληπτὴ, ὡς ἀθηνῆς ζεφύρου ψιθύρισμα, παίζοντος εἰς κόμην ἰτέας. Κατ' ὀλίγον ὁμῶς ἠκούετο πλησιάζουσα, καὶ τόνοι αὐλοῦ καὶ κιθάρας, σκιρτῶντες ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ κατόπτρου, ἐφθάνον λαμπροὶ καὶ μὲ ἦχον μεταλλικόν εἰς τῶν δύο νεανίδων τὴν ἀκοήν.

Ἡ Λουκία ἔθετε τὴν γαῖρά της εἰς τὸ στόμα τῆς φίλης της, καὶ διὰ τῆς ἄλλης τῇ ἐδείξε πλοιάριον ἐλαφρῶς ὀλισθαίνον ἐπὶ τοῦ ὕδατος, καὶ φαινόμενον ὡς μέλαν σημεῖον ἐντὸς ἐκτάσεως ὀλοχρύσου.

Μετ' ὀλίγον δ' ὑπὲρ τας φωνὰς τῶν ὀργάνων ὑψώθη φωνὴ ἀνθρωπίνη, φάλλουσα ταῦτα

*Τ' οὐρανοῦ οἱ ἀναρίθμητοι λύχνοι
ἔλτοι ἀνάγνουν καὶ λάμπουν μὲ χάρη,
καὶ σεμνὸ προχωρεῖ τὸ φεγγάρι,
καὶ τὸ ὠραῖό του πρόσωπο δείχνει.*

*Διὲ τῆς φύσεως τὰ κάλλη τὰ χεῖλια·
ἔδωκε δὲ τα. Καθὼς σ' ἀντικρύσουν,
ἀπὸ ἕνα ἕνα τ' ἀστέρια θὰ σβύσουν,
θὰ κρυφθῇ τὸ φεγγάρι ἀπὸ ζήλια.*

Εἰς τὸν πρῶτον ἦχον τῆς φωνῆς ταύτης, ὅσον μεμακρυσμένη καὶ ἂν ἦτον, ἡ Μαρίνα ἀνεκίρτητε βιαίως, καὶ μετὰ ταῦτα ὅλαι της αἱ αἰσθήσεις συνεκεντρώθησαν εἰς μίαν μόνην, τὴν ἀκοήν, καὶ λησμονήσασα τοῦ εὐρίσκεται, λησμονήσασα τὴν Λουκίαν ἣτις ἐμεῖδια πλησίον της, μὲ τὸ στόμα ἡμισηλωγμένον, ἐρρόφα τὰς ἐλαχίστας πνοὰς τοῦ ἀέρος, αἰτνῶν τῇ ἔφερον τὸ διακεκομμένον μέλος, καὶ τὰς ἀσυναρτήτους τοῦ ἄσματος συλλαβὰς.

Καθὼς δ' ἐτελείωσεν ἡ πρώτη στροφὴ, καὶ ἐνῶ ἡ κιθάρᾳ καὶ ὁ αὐλὸς προανέκρουον τὴν δευτέραν,

— Ἐκεῖνος εἶναι, εἶπεν ἡ Λουκία.

— Ποῖος ἐκεῖνος; ἀνέκραξεν ἡ Μαρίνα, ὡς δι' αἰφνιδίου κλόνου ἀπὸ ὕπνου βαθὺν ἐξυπνήσασα.

— Ἡ νυκτερίς ὅπου σ' ἔλεγα. Βλέπεις ὅτι διὰ νυκτερίδα δὲν ἔχει κακὴν φωνήν.

— Ἀλλὰ ποῖος εἶναι; ποῖος εἶναι; εἶπεν ἡ Μαρίνα μὲ ταραχήν.

— Σιωπῇ! ἀπεκρίθη ἡ Λουκία. Ἀρχίζει.

Τῷ ὄντι τὸ πλοιάριον εἶχε πλησιάσει, καὶ ἡ δευτέρα στροφή ἤκούετο καθαρῶτατα.

*Τοῦ ματου ὁ ψάλτης, τὸ ἀηδόνι,
εἰς τὸ δάσος γλυκὰ λυγυγίζει,
καὶ τὸ δάσος, ποῦ ἀγρία βοῶζει,
μὲ τῆς νύκτας τὸ ἀέρι μαλῶρει.*

*Ἄμα ἀνοίξης τὰ ῥόδινα χεῖλια,
μὲ τὸ στόμα σου λέξι ὡς προσφέρῃ,
δεξιὰ πέση τῆς νύκτας τὸ ἀέρι,
δεξιὰ σωπάσῃ τὸ ἀηδόνι ἀπὸ ζήλια.*

— Βλέπεις ὅτι τὰ ῥόδα μου ἀκάνθας δὲν ἔχουν, εἶπε γελῶσα ἡ Λουκία, ἅμα ἐσιώπησε καὶ ἐκ δευτέρου ὁ ψάλτης. Μετὰ μίαν ἐβδομάδα θὰ στεφανωθῶμεν, καὶ ἀκούεις πῶς προσιμιάζει, ὡς ἂν δὲν εἶχε τὴν καρδίαν μου, καὶ ἂν ἐπρόκειτο ἀκόμη νὰ τὴν κερδίτῃ. Καὶ ἐν τούτοις εἶναι ἐντελῶς σύμφωνος καὶ μὲ τοὺς γονεῖς μου καὶ μὲ ἐμέ. Ὅλαι αἱ προετοιμασίαι ἐγίναν. Αὔριον θὰ σοὶ δείξω τὰ φορέματά μου καὶ τὰ στέφανα. Ὅμως κρυφίως νὰ μὴ τὸ μάθῃ κανεὶς ὅτι σοὶ τὰ ἐδειξά.

— Ἀλλὰ ποῖος εἶναι; ἔλεγεν ἡ Μαρίνα, ὡς καθ' ἑαυτὴν μᾶλλον ὁμιλοῦσα ἢ ἀποκρινομένη. Ἐκεῖνο τὸ ἄσμα, ἡ φωνὴ ἐκεῖνη. . . .

— Φαντάσου, εἶπεν ἡ Λουκία. Ἐκεῖνος ἤθελε νὰ γίνῃ ὁ γάμος σήμερον. Ἀλλὰ δὲν εἴμεθα ἐντελῶς ἔτοιμοι, καὶ ὁ πατήρ μου τὸν παρεκάλεσε νὰ προσμείνῃ τὴν ἐρχομένην κυριακὴν.

Ἐν τούτοις τὸ πλοιάριον προὔχῳρει πάντοτε πρὸς τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον, καὶ αἱ κῶπαι ἔτυπτον μαλακῶς τὸ κύμα, ἀκολουθοῦσαι τὴν ἁρμονίαν τοῦ ἁσματος. Τῆς τρίτης στροφῆς καὶ αἱ λέξεις καὶ ἡ μελωδία ἤκούοντο ἐντελεστάτα.

*Τὰ τριφύλλα, τὰ ῥόδα καὶ οἱ κρίνοι
ὡς εἰς κένιστρο ἀνθοῦν μυροδόλον,
καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν οὐράνιον θάλλον
ἁρμονίας καὶ ἀρώματα χύνει.*

*Ὡς πατήσης ἐσὺ τὰ τριφύλλα
μ' ἐλαφρὸν ἀλαβάστρινον πόδα,
μαραμένα θὰ πείσουν τὰ ῥόδα,
δεξιὰ σφαλῇσιν οἱ κρίνοι ἀπὸ ζήλια.*

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ πλοιάριον, ἐγγίσαν σχεδὸν εἰς τὸ παράλιον, ἐστράφη πρὸς τὰ δεξιὰ διὰ νὰ μακρυνθῇ, καὶ τὸ φῶς τῆς σελήνης ἔπεσε κάθετον ἐπὶ τῶν μουσικῶν καὶ τοῦ ψάλτου.

— Ἴδου, τὸν βλέπεις; Ἐκεῖνος ὅστις ἵσταται ὀρθος. Πῶς σοὶ φαίνεται ἡ νυκτερίς μου;

— Ὁ Κόμης Γεράσιμος! ἔκραξεν ἡ Μαρίνα, καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἐφαίνετο ὡς ὁ τελευταῖος στεναγμὸς ἐκπνέοντος.

— Ἀ! τὸν γνωρίζεις λοιπὸν; εἶπεν ἡ Λουκία. Μὴ μὲ προδώτῃς; ὁ Κόμης Γεράσιμος Ναννέτος. Μετὰ μίαν ἐβδομάδα θὰ εἶμαι κομητέσσα Ναννέτη. Τί λέγεις; δὲν τὸ ἐγκρίνεις;

Ἀλλ' ἡ Μαρίνα δὲν ἔλεγε τίποτε. Ἡ μορφή της ἐγίνε λευκότερα μαρμάρου, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐτάθησαν, οἱ ὀδόντες της συνεσφίχθησαν σπασμωδικῶς, καὶ ὡς λίθος ἔπεσεν ἄπνους κατὰ γῆς καὶ ἀναίσθητος.

— Μαρίνα, τί ἔχεις, ἀδελφὴ; Τί ἔπαθες; Ὁ Θεὸς μου! ἔκραξεν ἡ Λουκία, καὶ ἔλαβε τὰς χεῖράς της, ἀλλ' αἱ χεῖρές της ἦσαν ψυχραί.

— Βοήθεια, βοήθεια! ἐλειποθύμησεν ἡ Μαρίνα! ἔκραξεν ἀνοίγουσα τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνός της, καὶ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ συνέρρευσαν εἰς αὐτὸν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς οἰκίας. Ὁ Τάπας τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ἐνῶ σταγόνες ἀγωνίας ἔρρεον ἀπὸ τὸ μέτωπόν του, ἐπροσπάθει δι' ὕδατος, δι' ἐντριβῶν καὶ διὰ δριμέων ἀρωμάτων νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ εἰς τὰς αἰσθήσεις της. Ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ὅλαι αἱ προσπάθειαι ἀπέβησαν μάταιαι· ἀλλὰ τέλος ἀνέπνευσε βαθέως, ἐκίνησε τὸ σῶμά της διὰ σπασμωδικοῦ κλονισμοῦ, ἠνέωξε καὶ περιέφερε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκπεπληγμένη εἰς τοὺς περὶ αὐτὴν, καὶ μακρύνουσα μὲ τὰς δυνάμεις τῆς χειρὸς τοὺς βοστρύχους ἀπὸ τὸ μέτωπόν της,

— Σὺς εὐχαριστῶ, εἶπε μ' ἐλαφρὸν μειδίαμα. Δὲν εἶναι τίποτε. Ἐμεινα ἐξώρας εἰς τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον, καὶ τὸ ψύχος τῆς θαλασσίας αὔρας μ' ἔφερε τὴν λειποθυμίαν.

— Ἐλθέ νὰ ἡσυχάσῃς, νὰ κοιμηθῇς, εἶπεν ἡ Λουκία, καὶ ἡ θερμότης τῆς κλίνης καὶ ἡ ἐπιμέλειά μου ἐλπίζω νὰ σὲ ἱατρεύσῃ.

— Σ' εὐχαριστῶ, ἀπεκρίθη ἡ Μαρίνα, ἀλλὰ δὲν ἤμπορῶ. Αἰσθάνομαι τὸν πυρετὸν εἰς τὸ αἷμά μου. Πάτερ, σὲ παρακλῶ, ἂν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιστρέψωμεν μᾶλλον εἰς τὴν οἰκίαν μας.

Μάτην ὁ Κόμης Κανίνος καὶ ἡ Λουκία ἠθέλησαν νὰ τὴν πείσωσι νὰ περιμείνῃ τοῦλάχιστον τὴν αὐγὴν. Ὁ Τάπας, ἀνήσυχος διὰ τὴν κατάστασιν τῆς θυγατρὸς του, ἔσπευσε κατὰ τὴν παράκλησίν της νὰ ναυλώσῃ λέμβον ὅπως τὴν μετακομίσῃ εἰς τὴν οἰκίαν της.

— Ἀνάλαβε ταχέως, τῇ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς ἡ Λουκία ὅταν ἀνεχώρει, καὶ τὴν ἐρχομένην κυριακὴν ἐνθυμήσου ὅτι εἶσαι προσκεκλημένη εἰς τοὺς γάμους μου. Θέλω νὰ εἶσαι παροῦσα· ἄλλως δὲν θὰ εἶναι ἡ εὐτυχία μου πλήρης.

— Φιλτάτη, ἀπεκρίθη ἡ Μαρίνα, ἐπίσης κρυφίως, ἐν ᾧ τὴν ἡσπάζετο. Εὐχομαι νὰ εἶναι πλήρης ἡ εὐτυχία σου, καὶ ἂν ἐγὼ δὲν εἶμαι παροῦσα.

Ὅταν δ' ἐφθασαν εἰς Ἀργοστόλιον, ὁ Τάπας ἠθέλησε νὰ μηνύσῃ τὸν ἱατρὸν· ἡ Μαρίνα ὅμως εἶπεν ὅτι ἀνέλαβεν ἐντελῶς, ὅτι μόνον ἡσυχίας ἔχει ἀνάγκην, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνά της.

Κλείσασα δὲ τὴν θύραν, ἀντὶ νὰ πέσῃ εἰς τὴν κλίνην της, ἐρρίφθη σχεδὸν πρηνὴς ἐμπρὸς τῆς εἰκόνης ἧτις ἐκρέματο ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ ἀπ' οὗ προσηυχήθη ὑπὲρ τὸ ἐν τέταρτον, ἠγέρθη, ἤψε τὸν λύχνον, καὶ καθεσθεῖσα εἰς τὴν τράπεζαν, ἤρχισε νὰ γράφῃ. Οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν φλογισμένοι ἀλλὰ στεγνοί, ἡ

χείρ της έτρεμε σπασμωδικῶς, ἀλλὰ τὴν ἐστήριζεν ἡ δύναμις τῆς θελήσεως. Ἐγραψε δὲ τὰ ἑξῆς.

» Πάτερ, μὲ ἡπάτητας διὰ νὰ μὴ ἀποθάνω τῆς λύπης. Ἀλλ' ἡ περίστασις κατέστρεψε τὸ τέχνασμα τῆς φιλοστοργίας σου. Δὲν εἶναι εἰς τὴν Κέρκυραν, οὔτε θὰ ἔλθῃ ὡς ὑπέσχετο, καὶ ὡς τὸν περιμένω πρὸ ἑξ ἑβδομάδων. Τὸν εἶδα γὰρ εἰς Λιξούρι. Τὴν ἐρχομένην κυριακὴν νυμφεύεται τὴν Λουκίαν. Δὲν τὸν καταδικάζω· ἡ Λουκία εἶναι ὡραιότερα, πλουσιώτερα, εὐγενεστέρα μου. Ἀλλὰ συγχώρησόν με, πάτερ, ἂν νὰ ἐπιζήσω δὲν δύναμαι. Πᾶν ποτήριον πικρίας θὰ κατέπινον σιωπῶσα, ἂν ἤξευρον ὅτι ἡ μέλαινα καὶ τεθλιμμένη ζωὴ μου ἐδύνατο νὰ συντελέσῃ εἰς παρηγορίαν τῶν γηρατειῶν σου. Ἀλλ' ὄχι! ἄχθος ἀνυπόφορον δι' ἐμέ, διὰ σέ θὰ εἶναι διηνεκὲς βάσανος. Ἡ θεὰ τῆς ἀπελπισίας μου θὰ εἶναι αἰωνία ἀπελπισίας πηγὴ διὰ σέ. Ἄφες με ν' ἀπέλθω ὅπου ὑπάρχει ἀνάπαυσις, καὶ ἴσως καὶ λήθῃ. Καὶ ἂν δὲν δυνηθῇς, πάτερ μου, νὰ μὲ λησμονήσῃς καὶ σὺ, προσεύχου ἐνίοτε δι' ἐμέ. »

Μετὰ ταῦτα δ' ἠνέψξε τὸ κιβώτιόν της, καὶ ἐξήγαγε φιάλην περιέχουσαν βρευστὸν ὑποπράτινον· καθισθεῖσα δὲ εἰς τὴν κλίνην της, ἔλαβε τὴν τελευταίαν ἐπιστολὴν τοῦ Γερασίμου ἀπὸ τὸ στήθος της, ὅπου ἔμενεν ἐναποτεταμιευμένη πρὸ τριάκοντα ἡμερῶν, καὶ ἤρχισε νὰ τὴν ἀναγινώσκῃ. Οἱ ὀφθαλμοὶ της, ἔηροί μέχρι τοῦδε, ἐπλήσθησαν διὰ μιᾶς δακρύων, καὶ περὶ τὸ μέσον τῆς ἐπιστολῆς ὀλοφυρμοὶ τὴν διέκοψαν. Ἀλλ' ἐπανελάβετο ἀμέσως τὴν ἀνάγνωσιν πάλιν, καὶ εἰς τὸ τέλος ὑψώσασα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν, ἔρπασε σπασμωδικῶς καὶ ὡς ἐν παραφρεσὶ τὴν φιάλην, τὴν ἔφερεν εἰς τὸ στόμα της, καὶ ἐβρόφησε τὸ ἥμισυ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀνέτρεψε τὴν κεφαλὴν της εἰς τὸ προσκεφάλαιον, ὡς καταβληθεῖσα ἀπὸ τὸν ψυχικόν της ἀγῶνα. Μετ' ὀλίγον ἠσθάνθη στενοχωρίαν περὶ τὴν ἀναπνοήν, καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἔπεσεν εἰς λειποθυμίαν. Ὅτε δὲ συνήλθεν, ἠσθάνετο μέγαν κάματον εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἰς τοὺς πόδας, καὶ πόνους εἰς τοὺς ἄρμούς. Καὶ ἠθέλησε μὲν νὰ ἐγερθῇ, ἀλλὰ τὰ μέλη της ἦσαν ὡς τεθλασμένα. Ψυχρὸς ἰδρὼς περιεχύθη εἰς ὅλον τὸ σῶμά της, καὶ βίαια σπασμωδικὰ κινήματα ἤρχισαν νὰ τὴν τινάσσωσιν, ἀκολουθούμενα ἀπὸ ἀλλεπαλλήλους λειποθυμίας. Μετὰ ταῦτα ἠσθάνθη σφοδρὸν πόνον εἰς τὴν καρδίαν, ἠθέλησε νὰ φωνάξῃ, ἀλλ' ἡ ἀγωνιώσα φωνὴ της ἐξέλιπεν· ἔφερε δὲ μὲ ὄρμην εἰς τὸ στόμά της τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἐκράτει, ἀφῆκε μέγαν στεναγμόν, καὶ ἐξέπνευσεν.

Ἀνίσχυος ὁ πατήρ της, εἰσῆλθε τὸ πρῶτ' ἀθορύβως εἰς τὸν κοιτῶνά της, καὶ ἐρώτησε μὲ φωνὴν ταπεινὴν·

— Μαρίνα, ἐξύπνησας;

Μὴ λαβὼν δὲ ἀπόκρισιν, διὰ νὰ μὴ τὴν ταραξῇ, δὲν ἦλθε πρὸς τὴν κλίνην, ἀλλ' ἐπλησίασε πρὸς τὴν τράπεζαν, ὅπου ἀμέσως προσέβαλε τὰ βλέμματά του ἡ ἀνοικτὴ πρὸς αὐτὸν τῆς Μαρίνης ἐπιστολή. Τὴν ἤρπασεν ἐπομένως εὐθὺς μὲ τρέμουσαν χεῖρα, τὴν διέτρεξεν ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, καὶ κτυπήσας τὴν φαλακρὰν κεφαλὴν του μὲ τὰς δούω του χεῖρας,

— Μαρίνα μου, ἐκραξε, Μαρίνα μου!

Καὶ ἐβρόφη πρὸς τὴν κλίνην μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Ἐπ' αὐτῆς ἔκειτο ἡ Μαρίνα νεκρά. Ἡ κεφαλὴ της ἦτον ἐτραμμένη πρὸς τὰ ὀπίσω, ὡχρὰ ὡς ὁ μαραινόμενος κρίνος, καὶ ἡ κόμη της, λυθεῖσα ἐπὶ τῆς ἀγωνίας, ἐκρέματο εἰς μελανοὺς βοστρύχους ἐπὶ τῶν ὤμων της. Εἰς τὴν μίαν χεῖρα ἐκράτει ἀκόμη τὸ γράμμα τοῦ Γερασίμου, εἰς δὲ τὴν ἄλλην τὴν ὀλεθρίαν φιάλην. Ὁ Τάπας τὴν περιέκλειεν εἰς τὰς ἀγκάλας του τότε, καὶ κατακαλύπτων αὐτὴν μὲ ριλήματα, καὶ κραζὼν αὐτὴν ἐπανειλημμένως, ἐπροσπάθει νὰ τὴν θερμάνῃ εἰς τὸ στήθος του. Ἀλλὰ φεῦ! ἡ θερμὴ φιλοστοργία ἀγκάλης δὲν λύει τὸν παγετὸν τοῦ θανάτου. Ὁ Τάπας ἐνόησεν ὅτι ἔβαλπεν ἐπὶ ματζίῳ ἄψυχον πτώμα. Τότε ἐγερθεὶς, ἤρχισε νὰ περιφέρηται ὡς φρενήρης ἐντὸς τοῦ κοιτῶνος, καὶ ἦτον οἰκτρὸν καὶ φοβερὸν συγχρόνως τὸ θέαμα τοῦ γέροντος τούτου. Ἐνίοτε μὲν ἐμυκάτο ὡς τίγρις, ἥς ἐτυλήθη ἡ φωλεὰ, ἄλλοτε ἐκτύπα τὴν κεφαλὴν του εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ δωματίου, ἄλλοτε ἠπεῖλει μὲ τὸν γρόνθον τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανόν, ἄλλοτε ἐκάθητο καὶ ἐκλαιεν ὡς παιδίον.

— Μαρίνα μου, κόρη μου, ἔλεγε, μὲ ἀφῆκας μόνον, μὲ ἀφῆκας ἔρημον εἰς τὴν γῆν. Μισῶ, περιφρονῶ τοὺς ἀνθρώπους. Σὺ ἦσο ἡ μόνη ἀγάπη μου, ἡ μόνη θρησκεία μου, τῆς καρδίας μου ἡ καρδία. Ὡ! νὰ τὰ σχίσω μὲ τοὺς ὀδόντας μου τὰ σπλάγχνα τῶν φονέων σου!

Καὶ ἤρχισεν ἐκ νέου τὰ παράφορά του κινήματα. Ἀλλ' αἰφνης ἤκουσεν ὅτι ἐκτύπων ἐλαφρῶς τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος, καὶ ἀνεσκίρτησε. Τρίψας δὲ πέριξ τὰ βλέμματα, καὶ συνελθὼν, ἐκλείσε πρῶτον τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης τῆς κόρης του, κατεβίβασε μετὰ ταῦτα τὰ δίοπτρά του, καὶ ἠνέψξε τὴν θύραν εἰς τὴν ὑπηρετρίαν ἣτις εἰσῆλθεν.

— Αὐθέντα, εἶπεν, ἤκουσα ὡς νὰ μ' ἐφωναζέτε.

— Ναί, ἀπεκρίθη ἡσύχως ὁ συμβολαιογράφος. Σ' ἐφώναζα νὰ σέ πῶ πῶς ἡ Μαρίνα εἶναι ἄβυσσος, καὶ νὰ μὴν ἀφήτῃς κανένα νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν κάμαρά της. Μῆτε αὐτὴ σου νὰ μὴν ἐμβῇς ἂν δὲν σέ φωνάξῃ.

Καὶ κατόπι τῆς ὑπηρετρίας ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς, ἐκλείδωσθε, χωρὶς ἐκείνη νὰ τὸν παρατηρήσῃ, τὴν θύραν, καὶ ἔλαβε τὸ κλειδίον.

Η'.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Κόμης Γεράσιμος εἰς Λιξούρι ἐλάμβανεν παρ' ἀγνώστου κωπηλάτου ἐπιστολὴν, ἐχούσαν ὡς ἔπεται·

— Καρίστιμο κόντε· ἔμαθα πῶς ἐκόπιασε εἰς τὸ Λιξούρι· καλῶς ὥρισες. Διὰ τὴν δουλειὰ ὅπου ξεύρεις ἔχω κατὶ ἀναγκαῖον νὰ σοῦ πῶ. Ἐλ' ἀπόψε εἰς ταῖς ἑννέα τῆς νυκτός εἰς τὴν Λιθαθὸ εἰς τὸ καζίνο μου, καὶ κτύπησε τρεῖς κόλπους εἰς τὴν θύρα. Σὲ περιμένω εἰς τὸ δεῖπνον. »

Ὁ Γεράσιμος ὡχρίασεν ὅταν ἀνέγνω τὰς λέξεις αὐτὰς διὰ τὴν δουλειὰ ὅπου ξεύρεις. »

Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν, ἅμα ὁ ἥλιος ἔδυεν, ἐτυλίχθη εἰς τὸν μανδύαν του, διέπλευσε τὸν λιμένα ἕως τὸ Ἄρ-

γαστόλιον, καὶ ἐκεῖθεν διευθύνθη πεζὸς πρὸς Λιβαθόν. Ὁ οὐρανὸς ἦτον νεφελώδης καὶ ἡ νύξ σκοτεινή. Ἐὐρεν ὁμοῦ χωρὶς δυσκολίας τὸν δρόμον τοῦ πρὸς τὴν ἀγροικίαν τοῦ Τάπα, διότι καλῶς τὸν ἐγνώριζεν. Ἐλθὼν δὲ πρὸς τὴν θύραν, ἔκρουσε τρίς κατὰ τὴν ὁδηγίαν, καὶ ἔτωθεν τὸν ἡνέωξεν αὐτὸς ὁ Συμβολαιογράφος. Εἰσῆλθε δὲ εἰς αἰθούσαν ὁλοφώτιστον, ἔχουσαν εἰς τὸ μέσον τράπεζαν ἐστρωμένην διὰ δύο συνδαιτυμόνας, καὶ παρὰ τὸν τοῖχον ἀνακλιντήριον κεκαλυμμένον διὰ λευκοῦ ἐφαπλώματος.

— Σιὸρ κόντε, εἶπεν ὁ Τάπας με φωνὴν ἀπότομον, καλῶς ὠριτες. Ἦσουν ἀμμὰ εἰς τὸ Λιξούρι, κ' ἐγὼ δὲν τὸ ἤξερα.

— Αἱ... ἀπεκρίθη τεταραγμένος ὁ Γεράσιμος. Ἦτον, γέρο πατέρα, ὅ,τι ἔφθασα, καὶ ἤθελαι νὰ ἔλθω νὰ με ἰδῇτε ἔξωρα.

— Ἐξασνα! ὦ μπέλλο. Κάτσε λοιπὸν, τζόια μου. Κάτσε νὰ φάμε καὶ νὰ κουβεντιάσουμε. Τί κοιτάζεις γύρου γύρου. Ἐνοιατοῦ. Εἴμαστε μονάχοι ὁλομόναχοι εἴμαστε. Μὲ τὴν τρόμπαν τῆς Ἰερικουῦς ἐδὼ νὰ φωνάζης, μία ὥρα γύρω δὲν εἶναι ποῶς νὰ σ' ἀκούσῃ. Κάτσε ποῦ σοῦ λέγω.

Ὁ Γεράσιμος καὶ ὁ Τάπας ἐκάθηταν εἰς τὴν τράπεζαν.

— Περίφημον δεῖπνον ἔχεις, εἶπεν ὁ Γεράσιμος τρώγων. Αὐτὸ τὸ καρύκευμα εἶν' ἐξαιρετόν.

— Καὶ πῶς ἀμμὰ, ἀπεκρίθη ὁ Τάπας ἤξερα πῶς ἔχω νὰ βιτζεδέρω τὸν σινιὸρ κόντε Ναννέτο. Καὶ τὸν πόβερο τζίο λοιπὸν τὸν ἐξπεδίριτες ἀναυλα. Τὸν φοβέριτες πῶς θὰ τὸν πνίξῃς μὲ τὰ χέρια σου γιὰ νὰ βάλῃ τὴ φέριμα του, καὶ ἀφ' οὗ τὴν ἔβαλε, τὸν ἐπνίξες μὲ τὰ μαξιλάρια φαρμάξο μὰ τὸν αἱ Γεράσιμο! Πῶς σὲ φαίνονται ἐτούται; ἢ περδικούλαις;

— Θαυμάσιαις, εἶπεν ὁ Γεράσιμος ὠχριῶν. Ὁμοῦ, γέρο Τάπα, τί ὁμιλίας μὲ κάμνεις εἰς τὸ δεῖπνον; Ἀφῆσέ ταις, σὲ παρακαλῶ.

— Κουβένταις, καρίτσιμο, διὰ νὰ περνᾷ ὁ καιρὸς. Ἐλα δά! Εἶμαι βέβαιος, ἀν εἶγες ἐδὼ τοῦ σιὸρ τζίου τὸ κεφάλι παραγιμιστό, θὰ τὸ ἔτρωγες γιὰ τὴν κληρονομιά του.

— Τάπα, ἀνέκραξεν ἀγανακτῶν ὁ Γεράσιμος, καὶ ἀπωθὼν τὴν τράπεζαν, ἄφες αὐτοὺς τοὺς ἀστεῖσμούς, ἢ ἀναχωρῶ.

— Ἐχεις δίκιο, ἄς τ' ἀφήσουμε αὐτά. Ὅ,τι ἔγιν' ἐγινε καὶ δὲν ξεγίνεται. Ἐλ' ἄς πιούμε' εἰς τὴν ὑγεία τοῦ νέου σιὸρ κόντε Ναννέτου, καὶ εἰς τὴν ὑγεία τῆς γιομάτης κασσέλας του.

Ἐκάτερος τῶν συνδαιτυμόνων εἶχεν ἐμπρὸς τοῦ φιάλην πλήρη οἴνου καὶ ποτήριον. Ὁ Συμβολαιογράφος ἐπλήρωσε τὸ ποτήριόν του, καὶ τὸ ἐπιεν ὅλον, καὶ ὁ Γεράσιμος ἐφιλοτημήθη νὰ μὴ μείνῃ κατώτερος.

— Καὶ τί κάνεις εἰς τὸ Λιξούρι, γιὰ δὲ μοῦ λές; ἐξηκολούθησεν ὁ Συμβολαιογράφος.

— Σ' εἶπα ὅτι μόλις ἔφθασα εἰς τὸ Λιξούρι, ἀπεκρίθη ὡς ἀγανακτῶν ὁ Γεράσιμος.

— Ἀ! ναί, μὲ συμπαθᾷς, τὸ ἀστόχησα. Μα γιὰ πέμου, καὶ οἱ γάμοι σου πότε;

— Ποῖοι γάμοι; ἐρώτησε ταραττόμενος ὁ Γεράσιμος.

— Πῶς; ἀστόχησες κ' ἔλα πῶς ἔχεις νὰ παντρευτῇς; Ἐδίβα ἢ κοντεσσίνα Ναννέτο!

Καὶ ὁ Συμβολαιογράφος ἐπὶ δεῦτερον ἰσοχειλὲς ποτήριον, καὶ ὁ Γεράσιμος τὸν ἐμιμήθη.

— Πῶς νὰ τὸ λησμονήσω, εἶπε τέλος αὐτὸς θαρδάλεως. Διόλου δὲν τὸ ἐλησμόνησα. Ἐχω ὁμοῦ ὀλίγας ὑποθέσεις, ὀλίγας ἐτοιμασίας εἰς τὸ Λιξούρι, καὶ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, ὅταν τὰς τελειώσω, θὰ ἔλθω νὰ σὲ ζητήσω τὴν Μαρίναν.

— Ἀ! τὴν Μαρίναν! εἶπεν ὁ Τάπας με φωνὴν ὑπόκωρον, ὁμοιάζουσαν βρυχηθμὸν θηρίου. Ἀς πιούμε καὶ εἰς τοὺς γάμους σου μία.

Καὶ ἀμφοτέροι ἐκένωσαν καὶ τρίτον ποτήριον.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ γέρον, ἀστόχητα νὰ σ' ἐρωτήσω, ἐτούτο τὸ κρασί πῶς σὲ φαίνεται;

— Εἶν' ἐξαιρετόν, εἶπεν ὁ Γεράσιμος ὀλίγον δυνατὸν μόνον. Βλέπεις τὸ ἐτελείωσα ὡς τὸν πάτον.

— Παράξενο! κουριόζο πρᾶγμα! εἶπεν ὁ Τάπας. Ἐγὼ ἐθαβρόῦσα πῶς τὸ φαρμάκι πικρίζει τὸ κρασί.

— Ποῖον φαρμάκι;

— Ἀ! ἀστόχησα νὰ σοῦ πῶ, πῶς ἡ μπουτίλλια αὐτὴ ποῦ ἐτελείωσες ὡς τὸν πάτο, ἦτον μιστὴ κρασί καὶ μιστὴ φαρμάκι.

— Δὲν ἐννοῶ τί λέγεις, εἶπεν ὁ Γεράσιμος μὲ προφανὴ ταραχήν.

— Δὲν μὲ νοιώνεις, πέρ μπάχο! Ἐλα, σινιὸρ κόντε, γιὰ νὰ μὲ νοιώσῃς. Γιὰ σήκω καὶ τράβηξε ἀπ' ἐκεῖ ἐκεῖ τὸ σκέπασμα.

Ὁ Γεράσιμος ἠγέρθη τῆς τραπέζης, μὴ ἐννοῶν τί θέλει νὰ τῷ εἰπῇ ὁ Συμβολαιογράφος, καὶ πλησιάσας εἰς τὸ ἀνακλιντήριον, ἀνέσυρε τὸ πέπλωμα. Ἀλλ' ἐν τῷ ᾧμα ἀφῆκε φωνὴν φρίκης, ὥπισθοδρόμησε δύο βήματα, καὶ αἱ τρίχες του ὠρθώθησαν εἰς τὴν κεφαλὴν του. Τὸ κάλυμμα ἀνασυρθὲν, ἀνεκάλυψε τῆς Μαρίνης τὸ πελιδνὸν πτώμα.

— Τώρα νὰ σὲ κάμω νὰ νοιώσῃς, εἶπεν ὁ γέρον με φωνὴν βροντώδη ὡς κεραυνὸν. Αὐτὴ ἦτον ἡ κόρη μου, ἦτον ὁ ἄγγελός μου, αὐτὴ ἦτον ἡ ζωὴ ὅλη μου. Ὅταν ἦσουν ζήτουλας κ' ἐκεῖνη πλούσια, τὴν εἶπες πῶς τὴν ἀγαπᾷς, πῶς θὰ τὴν πάρῃς γυναῖκά σου, καὶ ἡ δόλια σὲ πίστεψε, καὶ ξέχασε τὸν πατέρα της, καὶ ξέχασε τὸ Θεό της διὰ νὰ λατρεύῃ ἐσένα. Ἀφ' οὗ ἐπνίξες τὸν τζίο σου καὶ ἐκλεψες τὸ βίός του, τότες ἡ Μαρίνα δὲν σὲ φαίνεται ἀρκετὰ πλούσια, τὴν πρόδοσες, τὴν ἀφῆσες....

— Ἐγὼ, φίλτατε;...

— Σιωπὴ! Τολμᾷς καὶ λαλεῖς ἀκόμα! Τὴν πρόδοσες, σὲ λέγω, καὶ τὴν κυριακὴ παντρεύεται τοῦ Κόντε Κανίνου τὴν κόρη. Τὴν πρόδοσες, καὶ νάτηνε! Πῆρε φαρμάκι καὶ πέθανε. Αἴτην ἐκεῖ, ἀσπασίνε. Θέλεις νὰ πάρῃς τὴν καρδιά της νὰ τὴν φᾶς μαζὶ μὲ τὸ κεφάλι τοῦ θειοῦ σου; Πῆρε φαρμάκι, ἀκοῦς; Ὁμοῦ ἄνδρας καὶ γυναῖκα ἀπ' ἑνα ποτήρι πίνουν. Τὸ μιστὸ ἦπιν ἡ κόρη μου, καὶ ἀπέθανε σὲ τρεῖς ὥραις. Τὸ ἄλλο μιστὸ σὲ τὸ φύλαξα καὶ σὲ τὸ ἐπότισα, σιὸρ

κόντε. Εἰς μίαν ὥρα θὰ γένῃς κρύος σὰν τὸ κρούσταλο, εἰς δύο θὰ ξεσχίζῃς μὲ τὰ δόντια τὰ κρέατά σου, εἰς τρεῖς ὥραις θὰ κρεπάρῃς ὥσάν τὸν σκύλον.

— Μ' ἐφαρμάκιτες, μ' ἐφαρμάκισεις! ἐρώναξεν ὁ Γεράσιμος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἠνεώχθησαν ὡς σκελετοῦ φοβεροί.

— Σιωπή, σέ λέγω, εἶπεν ὁ Τάπας, οὐ τὸ πρόσωπον εἶχεν οὐχὶ ἀνθρωπίνην, ἀλλὰ δαίμονος ἔκφρασιν. Σ' ἐφαρμάκιτα, ναί· μὰ τοῦτο εἶν' ἓνας θάνατος, κ' ἤθελα χίλιους ἂν μπορῶ νὰ σέ δώσω. Γι' αὐτὸ ἐτοίμασα καὶ τοῦτα γιὰ τὴ δούλεψί σου.

Καὶ ἀπὸ τοὺς κόλπους τοῦ ἐξήγαγε δύο πιστόλια.

— Βοήθειαν! βοήθειαν! ἔκραξεν ὁ Γεράσιμος, καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν θύραν, ἀλλὰ τὴν εὗρε κλειστήν, καὶ ἤρχισε νὰ τὴν σείῃ μὲ τὰς δύο του χεῖρας.

— Τί φωνάζεις; ποῦ τρέχεις, πολτρόνε, εἶπεν ὁ Τάπας, τρύζων τοὺς δόντας. Δὲν σέ εἶπα πῶς μὲ ὥρα μακριὰ ἀπ' ἐδῶ δὲν εἶναι ἄνθρωπος νὰ σ' ἀκούσῃ; ἐκεῖν' ἡ πόρτα, τοῦ κακοῦ τὴν σεῖς. Εἶναι κιοῦζα, καὶ τὸ κλειδὶ τὸ ἔχω ἐγώ.

— Τάπα, δι' ὄνομα τοῦ θεοῦ, δι' ὃ, τι ἀγαπᾷς εἰς τὸν κόσμον!... ἔκραξε τρέμων ὡς τὸ φύλλον ὁ Γεράσιμος.

— Ὅ, τι ἀγαπῶ εἰς τὸν κόσμον! Βιρβόνε. Ὅ, τι ἀγαπῶ εἰς τὸν κόσμον, αἶτο ἐκεῖ νεκρὸν, καὶ σὺ μὲ τὸ σκότωσας.

— Τάπα, ἀγαπητὲ Τάπα, εὐσπλαγγνίαν.

— Προσευχήσου, σέ λέγω, 'ς τὸν διάβολο, νὰ ἔλθῃ νὰ φορτωθῇ τὴν ψυχὴ σου. Ἄφσε νὰ δοκιμάσω ἐτοῦτο τὸ πιστόλι ἂν σημαδεύῃ καλά.

Καὶ ἐπυροβόλησε τρία βήματα μακρὰν ἀπὸ τὸ θῦμά του, καὶ ὁ Γεράσιμος ἐκτείνας τοὺς βραχίονας, ἔπесε νεκρὸς κατὰ γῆς.

— Καλὰ, πὲρ μπάκο, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος καταχθονίως γελῶν· καὶ ἄς ἔχῃ τοὺς ἐβδομήντα τὸ χέρι μου. Κ' αὐτὸ ἀμμὰ τὸ ἄλλο πιστόλι θὰ τ' ἀρῇσω παραπονεμένο; Ἴσως ὁ σκύλος νὰ μὴν ἐξεψύχησε, καὶ μπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ καὶ τρίτο θάνατο.

Καὶ μὲ ψυχρὰν καὶ αἰμοδόρον θηριωδίαν ἐκένωσε καὶ τὸ δεύτερον πυροβόλον ἐπάνω του.

Ἐπειτα δέ, πλησιάσας εἰς τὸν νεκρὸν τῆς Μαρίνης, τὴν ἐφίλησεν εἰς τὸ μέτωπον.

— Κόρη μου, δὲν σέ ἀπάτησα, εἶπε. Σὲ ὑποσχέθηκα ἄνδρα νὰ σέ τὸν δώσω. Αἶ τον ἐκεῖ, σέ τὸν εἶδσα.

Καὶ μετὰ ταῦτα, λαβὼν τὴν κλεῖδα ἀπὸ τὸν κόλπον του, καὶ ἀνοίξας τὴν θύραν, ἐξῆλθε, καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν πόλιν.

Ἡ νύξ περίξ του ἦτον σκοτεινὴ ὡς πίσσα. Τὰ ἀντικείμενα διεκρίνοντο ἀδέβαια καὶ συγκεχυμένα· τὰ δένδρα ἐφαίνοντο ὡς γιγαντιαῖα πτώματα, κινοῦντα ἄνω καὶ κάτω τοὺς νεκροὺς τῶν βραχίονας, καὶ ὁ ἄνεμος συρίζων εἰς αὐτὰ ἐμιμεῖτο ὁλοκληγμούς τῶν ἀποθνησκόντων. Μεθ' ἑνὸς δὲ τετάρτου πορείαν, εὔρεν ὑπὸ μέγα δένδρον περιμένοντα τὸν ὑπηρέτην του μὲ τὸν ἵππον.

Ὁ Συμβολαιογράφος ἔβωκεν εἰς τὸν ὑπηρέτην ὀγ-

κώδη ἐπιστολήν, καὶ τῷ εἶπεν·

— Εἰς τὸν ἀδοκάτο φισκάλε. Νὰ τὸ ἔχῃ πρὶν ξημερώσῃ.

Καὶ ἐν ᾧ ὁ ὑπηρέτης διευθύνετο πρὸς τὸ Ἀργαστόλιον, αὐτὸς, ἀναβάς τὸν ἵππον, ἔστρεψε πρὸς τὴν πόλιν τὰ νῶτα, καὶ ἐμακρύνθη καλπάζων.

Θ.

Ἡ πρωΐα τῆς ποινικῆς ἐκτελέσεως τοῦ Ροδίνου ἀνέτελλε, καὶ ὁ καταδικὸς ἦτον ἤδη ἐκτὸς τῆς ἀγυρίνης τοῦ κλίνης. Ὁρθίως ἐμπρὸς τοῦ φεγγίτου τῆς φυλακῆς του, παρεμόνιευε τὴν πρόοδον τοῦ φωτός, καὶ ὅταν εἶδε τὸν ἥλιον ἐγερθέντα ὑπὲρ τοὺς λόφους, τῷ ἀπεύθυνε διὰ τῆς χειρὸς ἀσπασμόν, καὶ ἐψιθύρισε·

— Διὰ τελευταίαν φορὰν.

Μετὰ ταῦτα δὲ περιέφερε μετ' ἀγάπης τὸ βλέμμα εἰς τὴν παιδιάδα, εἰς τὸ ὄρος, ἐπὶ τὴν θάλασσαν, εἰς ὅλα τὰ ἀντικείμενα ὅσα ἔκειντο ἐντὸς τοῦ ἐπιτόμου ὁρίζοντός του, καὶ ἔπειτα τὸ ἐττήριξεν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ἀνέβη καὶ ἡ καρδιά του ἐπὶ τῶν πτερύγων τῆς προσευχῆς.

Τὴν στιγμήν δὲ ταύτην ἡ σιδηρὰ θύρα τῆς εἰρκτῆς του ἤκούσθη τρύζουσα ἐπὶ τῶν στροφίγγων τῆς, καὶ ὁ Ροδίνης μεταστραφεὶς, εἶδεν ἐπὶ τῆς φλιᾶς τὸν δεσμοφύλακα, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἄνθρωπον ἔχοντα τραχὺ τὸ βλέμμα καὶ τὴν ὄψιν ἀπείσιον.

— Κίναί καιρός; ἐρώτησεν ὁ Ροδίνης.

— Καιρός, ἀπεκρίθη ὁ δεσμοφύλαξ. Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει.

— Καὶ ἀνατέλλει ὠραῖος, ἀπεκρίθη ὁ Ροδίνης. Δὲν ἐζήτησε κανεὶς νὰ μὲ ἰδῇ ἀπὸ τὸ πρωὶ;

— Μάλιστα, εἶπεν ὁ δεσμοφύλαξ, ἀλλὰ διατάχθησαν νὰ προσμείνουν κάτω. Ἄν εἴσθε ἐτοιμοί, καταβαίνομεν.

— Ἐτοιμοί;... εἶπεν ὁ Ροδίνης. Μάλιστα, εἶμαι.

Καὶ δίδων εἰς αὐτὸν ἓν δακτυλίδιον,

— Ἀλλὰ πρὶν καταβῶμεν, ἐπρόσθεσε, λάβε αὐτὸ εἰς ἐνθύμημα διὰ τὴν ἀγαθότητα ὁσὴν, ἂν καὶ δεσμοφύλαξ μου, ἔδειξας πρὸς ἐμέ.

Ὁ γέρον δεσμοφύλαξ ἔλαβε τότε μετὰ ζωηρότητος τὴν χεῖρα τοῦ Ροδίνου καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χεῖλη του.

— Κύριε Ροδίνη, εἶπεν, ἡ χεὶρ αὐτὴ κ' ἑκατομμύρια ἂν μ' ἔιδε, δὲν θὰ τὴν ἠγγίξα μὲ τὰ χεῖλη μου, ἂν τὴν ἐπίστευα δολοφόνον.

— Σ' εὐχαριστῶ, φίλε μου, εἶπεν ὁ Ροδίνης. Ἡ κεποιθήσις καρδίας ὡς τὴν ἐδικήν σου εἰς αὐτὰς τὰς στιγμὰς μ' εἶναι ὑπερτάτη παρηγορία.

Ἐπειτα δέ, στραφεὶς πρὸς τὸν συνοδεύοντα, τὸν δῆμιον,

— Τὰ ἐνδύματά μου, τῷ εἶπε, σοὶ ἀνέκουν, νομίζω, δικαιωματικῶς. Εἰς τὸν κόλπον τῶν θὰ εὕρῃς τὸ βάλαντίόν μου, περιέχον ὅσα νὰ σ' ἀποζημιώσουν διὰ τοὺς κόπους σου. Δὲν εἶναι σφάλμα σου ἂν αὐτὸς δὲν μ' εἶναι εὐάρεστος.

Καὶ βλέπων αὐτὸν προχωροῦντα μὲ σχοινίον εἰς τὰς χεῖρας,

— Τί θέλεις; τὸν ἐρώτησεν ἡσύχως.

— Πρέπει, ἀπεκρίθη αὐτός, προσπαθῶν νὰ πρᾶξω τὴν τραχύτητα τῆς φωνῆς μου, πρέπει νὰ τὴν δέσω τὰ χεῖρά, ἂν εἶναι ὀρισμός σου.

— Ὅρισμόν, φίλε μου, δὲν ἔχω, ἀπεκρίθη πικρῶς μειδιῶν ὁ Ῥοδίνης. Κάμε ὅ,τι εἶναι τοῦ χρέους σου. Ἀλλ' ὁ δεσμοσύλαξ ἐμπόδισεν.

— Ἀφῆσε, ἀφῆσε, εἶπεν. Ἐχεις καιρὸν ὅταν φθάσῃς ἐκεῖ.

Οὕτως κατέβησαν τὴν κλίμακα τῆς εἰρκῆς. Ἀλλ' ἐμπρὸς τῆς αὐλείας πύλης ὁ Ῥοδίνης ἐστάθη τεταραγμένος, διότι πρὸ τῆς φιλίας ἀπήντησε τὴν Ἀγγελικὴν ἢ μᾶλλον τὸ φάντασμα τῆς Ἀγγελικῆς, μὴ δυναμένη νὰ κρατηθῇ εἰς τοὺς πόδας τῆς, καὶ κρατουμένην ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὸν γέροντα Νικολόν, τὸν ὑπηρετὴν τοῦ ἀποθανόντος κόμητος, κλαίοντας ἀμφοτέρους.

Ἀλλ' αἶμα τὸν εἶδε πλησιάζοντα ἡ Ἀγγελικὴ, ὡς ὅλα τὰ χαυνωθέντα ζωτικὰ ἐλατήριά τῆς νὰ ἐνετάθησαν διὰ μιᾶς, ἐρρίφθη πρὸς αὐτόν, καὶ κρεμασθεῖσα διὰ τῶν δύο χειρῶν τῆς ἀπὸ τὸν ἕνα τοῦ ὤμου, ἤρχισε νὰ κλαίῃ σφοδρῶς. Συγχρόνως δὲ καὶ ὁ Βοράτης καὶ ὁ Νικολός ἐλάβον τὰς δύο τοῦ χεῖρας καὶ τὰς ἔβρεχον καὶ αὐτοὶ μὲ τὰ δάκρυά των.

Ὁ δὲ Ῥοδίνης ἐσπινξεν ἀμφοτέρων τὰς χεῖρας μ' ὅλην τὴν ζέσιν τῆς διακαστάτης εὐγνωμοσύνης, καὶ διὰ τοῦ βραχιονός του ἐστήριξε τὴν Ἀγγελικὴν, κινδυνεύονταν νὰ πέσῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ ἔδαφος. Οὕτως ἤρχισε τὴν τελευταίαν πορείαν του, καὶ βαδίζων αὐτὸς πρὸς τὸν θάνατον, ἔφερεν ἡμιθανῆ τὴν μνηστὴν του, καὶ τὴν παρηγόρει καὶ τὴν ἐνεψύχου διὰ τῶν λόγων του.

— Τί φοβεῖσαι, τῇ ἔλεγε, δι' ἐμέ; Τὸν σωματικόν πόνον; εἶναι στιγμῆς ἀγωνία. Τὸν προσωρινὸν χωρισμόν μας; ἔχομεν ἐδικὴν μας τὴν αἰωνιότητα. Ὁ νομφικός στέφανός μας ἂν ἐμαράνθῃ πρὶν ἢ πλεχθῇ, φίλη μου, ἀλλ' ὁ ἀστέριος στέφανος τῶν μαρτύρων μᾶς περιμένει εἰς τὸν οὐρανόν. Μὴ λόγους, μὴ διανοίας ἀπελπισίας. Εἰς τὸ στέλεχος τῆς ἀρετῆς ἀνθεῖ ἡ ἐλπίς. Μὴ σπεύδῃς νὰ ἐξέλθῃς τοῦ σταδίου τῆς ζωῆς, εἰμὴ ὅταν σὲ καλέσῃ ὁ πλάστης σου, καὶ τότε, ἔχω τὴν πεποίθησιν, αἱ ψυχαί μας θέλουσιν ἀπαντηθῇ εἰς τοὺς κόλπους του.

— Αἱ ψυχαί μας εἶναι ψυχὴ μία, ἐψιθύριζεν ὀλοφυρομένη ἡ Ἀγγελικὴ ὁμοῦ θέλουσιν ἀναπτεριωθῇ πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἡ ἐδική μου περιμένει εἰς ἄκρα τὰ χεῖλη μου. Εἰς τὴν συνείδησιν τῶν δικαστῶν σου διπλῇ καταδίκη θέλει βαρύνει.

Οὕτως ἐφθασαν εἰς τὸν ἀπαίσιον ἀγρόν, ὅπου ἐξετελοῦντο δι' ἀγχόνης αἱ θανατικαὶ ἀποφάσεις, καὶ ὅπου, πρὸς τρομερὸν παραδειγματισμόν, παίγνια τῶν ἀνέμων καὶ βορὰ τῶν πτηνῶν, τὰ θύματα ἔμενον ἐκτεθειμένα ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας εἰς ὅλων τὰ βλέμματα.

Εἰς τὸ μέσον δὲ τῆς πλατείας ὑψοῦτο τὸ ἀποτρόπαιον ξύλον, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἐπὶ μεγάλης πυρᾶς ἔβραζεν εἰς εὐρὺν λέβητα πίσσα, δι' ἧς χριόμενα ἑταριχεύοντο τῶν ἀπηγχωνισμένων τὰ πτώματα, ὅπως

ἀντέχωσιν εἰς τὴν πολυήμερον ἐκθετὴν των ἐπὶ τῆς ἀγχόνης.

Σπανίως κατάδικος ἐθάδιεν εἰς τὸν θάνατον ὡς ὁ Ῥοδίνης, συνωδευμένος ὑπὸ φίλων καὶ συγγενῶν ὡς ἂν ἐπορεύετο πρὸς πανήγυριν, διότι σπανίως οἱ καταδικαζόμενοι εἰς τὸν ἀτιμωτικὸν θάνατον δὲν ἐπιφέρουσι καταισχύνῃν εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς φίλους των. Ὅταν δ' ἐφθασεν ἐμπρὸς τῆς ἀγχόνης, ὁ δῆμιος ἐπλησίασε πάλιν νὰ τῷ δέσῃ τὰς χεῖρας.

— Μίαν στιγμὴν, παρακαλῶ, εἶπεν ὁ Ῥοδίνης. Καὶ λαβὼν ἐκ τοῦ κόλπου του τὴν διαθήκην ἣν εἶχε γράψῃ καὶ σφραγίσῃ τὴν νύκτα, τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν Βοράτην.

— Σὲ καθιστῶ, τῷ εἶπεν, ἐκτελεστὴν τῆς διαθήκης μου. Ἀφ' οὗ ἀποθάνω, ἀνοίξῃς τὴν, καὶ πρόξε ὡς διατάττω. Ἐπειτα δὲ, ἀσπαρθεὶς ἀλληλοδιαδόχως αὐτὸν, τὸν Νικολόν καὶ τὴν Ἀγγελικὴν,

— Σὰς εὐχαριστῶ, εἶπεν, ὅτι μοὶ ἐδώκατε τὸ τελευταῖον τοῦτο καὶ δημόσιον δείγμα τῆς ἐμπιστοσύνης σας, συνοδεύοντές με καὶ δεχθέντες τὸν ἀσπασμόν μου. Καὶ τῶν καρδιῶν τὰ ἐνδόμυχα ἂν δὲν ἐγνώριζεν ὁ θεός, ἡ μαρτυρία αὕτη ἤθελε τῷ ἀρκέσει ὑπὲρ ἐμοῦ.

Ἐπειτα δὲ εἶπε πρὸς τὸν δῆμιον

— Τώρα εἶμαι ἑτοιμός.

Ἀλλ' ὁ Βοράτης ῥιφθεὶς καὶ πάλιν εἰς τὰς ἀγκάλας του,

— Ὑπαγε, τῷ εἶπεν, ὅπου σὲ περιμένουν οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐκεῖ προσεύχου ὑπὲρ ἡμῶν, ὅσοι μένομεν διὰ νὰ κλαύσωμεν ὀλίγον καιρὸν ἀκόμη, καὶ ἔπειτα νὰ σ' ἀκολουθήσωμεν.

Ὁ Νικολός τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ ἐκεῖνος, καὶ ἠθέλησε μὲν νὰ ὁμιλήτῃ, ἀλλὰ τὰ δάκρυα ἐπνίξαν ἐντελῶς τὴν φωνήν του.

Τέλος ἡ Ἀγγελικὴ ἐναγκαλισθεῖσα, αὐτὸν ὡς ἡ μήτηρ ἐναγκαλίζεται τὸ παιδίον διὰ νὰ τὸ προφυλάξῃ ἀπὸ ἐπικείμενον κίνδυνον, δὲν ἤθελε ν' ἀποσπαθῇ ἂν καὶ δις ἐπροχώρησεν ὁ δῆμιος.

— Ὅχι, ἔλεγε, δὲν θὰ ἐπιβάλετε χεῖρα εἰς τὸν ἄθῳον. Θύμα ἂν θέλητε, ἰδοὺ λάβετέ με. Δὲν θὰ τὸν πλησιάσετε.

Ἀλλ' ὁ ἀξιωματικὸς ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς, ἐλθὼν τότε πρὸς τὸν Βοράτην, τὸν παρεκάλεσε ν' ἀποσύρῃ τὴν κόρην του, καὶ νὰ τῇ παραστήσῃ ὅτι εἶναι ἄτοπον εὐγενῆς κόρη νὰ ἐκτίθῃται κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς τοῦ δημοσίου τὰ βλέμματα.

Ἡ Ἀγγελικὴ ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους.

— Ἀτοπον! ἐκραξε, λησμονοῦσα πᾶσαν τὴν φυσικὴν συστολήν τῆς. Τὸν φονεύετε, καὶ λέγετε ὅτι εἶναι ἄτοπον! Δὲν εἶναι ἀστεῖς μὲν τοῦτο, εἶναι φρικτὴ ἀλήθεια. Τὸν φονεύετε! ὅχι, δὲν θὰ τὸν φονεύσετε, ἢ θὰ μὲ θανατώσετε πρότερόν του.

— Ἄν δὲν μακρυνθῇ, εἶπε πάλιν ὁ ἀξιωματικὸς πρὸς τὸν Βοράτην, λυποῦμαι, ἀλλὰ θ' ἀναγκασθῶ νὰ διατάξω δύο στρατιώτας νὰ τὴν ἀποσύρῳσιν.

Ὁ Ῥοδίνης ἐρρίψε τότε βλέμμα ἀγανακτῆσεως πρὸς τὸν ἀξιωματικόν, ἔπειτα δὲ ἀποθέτων τελευταῖον ἀσπασμόν εἰς τὸ μέτωπον τῆς Ἀγγελικῆς,

— Ἐχε ὑγείαν, τῇ εἶπε, καὶ τὴν ἀπώθησεν ὁ ἴδιος, ἐν ᾧ ὁ πατήρ της καὶ ὁ Νικολός, ἐνώσαντες τὰς δυνάμεις των, τὴν ἀπέσυρον.

Συγχρόνως δ' ὁ δῆμιος, διὰ νὰ βραχύνη τὴν σκηνὴν, πλησιάσας εἰς τὸν Ῥοδίνην μὲ τὸν θανάσιμον βρόχον, τῷ εἶπε νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν.

Ἀλλὰ κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν ἤκούσθη μακρόθεν φωνὴ ἐναγώνιος.

— Σταθῆτε, σταθῆτε!

Καὶ ἐφάνη τρέχων ὁ εἰσαγγελεὺς πρὸς τὸ μέρος τῆς καταδίκης.

— Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ σταθῆτε, ἐπανελάβει ἀσθμαίνων καὶ κινῶν ἐγγράφον τινα εἰς τὴν χεῖρά του, αἷμα ἐφθασε.

— Τί εἶναι; τί ἐγίνε; ἐρώτησαν διὰ μιᾶς χίλια στόματα, καὶ οἱ ἀξιωματικοί, καὶ οἱ πρῶτιστοι τῶν παριουρισκομένων τὸν περιεκύκλωσαν.

— Σταθῆτε, ἐπανελάβε πάλιν ὡς φοβούμενος μὴ δὲν τὸν ἐνόησαν. Ὁ Ῥοδίνης ἀπολύεται, ὁ Ῥοδίνης εἶναι ἀθῶος.

Καὶ ἐπιδείξας εἰς τὸν ἀξιωματικὸν διαταγὴν τοῦ Προέδρου τοῦ δικαστηρίου, ἀπήτησε νὰ τῷ παραδοθῇ ὁ κατάδικος. Ὁ ἀξιωματικὸς ἔσπευσε χωρὶς τινος δυσκολίας νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν διαταγὴν, καὶ ὁ Ῥοδίνης ἐσφιγξέ τὴν χεῖρα τοῦ εἰσαγγελεως, καὶ ἀνοίξας τὰς ἀγκάλας του, περιέκλεισε τὸ τριπλοῦν σύμπλεγμα τοῦ πενθεροῦ του, τοῦ πιστοῦ ὑπρέτου, καὶ τῆς Ἀγγελικῆς ἣν οἱ δύο ἐκράτουν. Καὶ ὁ μὲν Βοράτης τὸν ἐφίλησε περιπαθῶς εἰς τὴν κεφαλὴν.

— Μᾶς ἀπεδόθης, υἱέ μου, ἔλεγε. Λοιπὸν ὑπάρχει δικαιοσύνη ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ δὲ γέρον Νικολός ἔπευσε εἰς τὰ γόνατα καὶ κἀμνῶν τρεῖς τὸν σταυρόν του, ἔλεγε μὲ φωνὴν ἐπίσημον,

— Μέγας εἶ σὺ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου!

Ἡ Ἀγγελικὴ ὅμως ἐκυριεύθη ἀπὸ σπασμὸν ὁλοφυρμῶν τόσο σφοδρὸν καὶ τόσο ἐπίμονον, ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ τὴν μετακομίσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν της, ὅπου ἔπεσε κληνῆρης, καὶ ὑπέστη πολλῶν ἡμερῶν ἀσθένειαν. Ὅλον δὲ τὸ παρευρισκόμενον πλῆθος, ἂν καὶ μὴ γνωρίζον τὰς αἰτίας, ἀνευρέθησαν ὅμως χειροκροτοῦν, διότι, ἂν ἡ ἀγάπη τῶν Κεφαλλήνων πρὸς τὸν δολοφονηθέντα γέροντα ἐκίνησεν εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν τὴν ἀγανάκτησιν αὐτῶν κατὰ τοῦ ὑποτιθεμένου καὶ, ὡς ἐνόμιζον, ἀποδειχθέντος φονέως του, ἀλλὰ τὸν Ῥοδίνην ἡγάπων καὶ ἐτίμων ἐπίσης ὅλοι καινῶς, καὶ μετὰ μεγίστης χαρᾶς ἤκουον ἤδη ὅτι εἶναι ἀθῶος.

Ὁ δὲ δημόσιος συνήγορος ὠδήγησε τὸν αἰχμάλωτόν του κατ' εὐθείαν εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπου, πρεσβεοποιηθέντες οἱ δικασταί, εἶχον συνέλθει εἰς ἐκτοκτον συνέδριασιν. Λαβὼν δὲ τὸν λόγον,

— Κύριοι δικασταί, εἶπεν, ὁ πάντοπος Θεὸς εἶναι μόνος ἀλάθαστος. Μόνου ἐκείνου ὁ ὀφθαλμὸς διορᾷ πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὴν ἀλήθειαν· ἡ δὲ ἀνθρωπίνη κρίσις εἶναι ἀκροσφαλής. Ἀλλὰ χρέος μας καὶ εἶναι, ὅταν τέλος διὰ τῆς ἀχλύος τὴν ἀνακαλύπτωμεν, νὰ τὴν διακρύνωμεν σεντορίως. Ἀνέστειλα, καθ' ὃ ἔχω δικαίωμα, τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταδίκης τοῦ κυρίου Ῥοδίνου, κατ' ἄδειαν τοῦ προέδρου, διότι νέαι περιστάσεις ἀνακα-

λυφθεῖσαι ἀποδεικνύουσιν τὴν δίκην ἀνίσχυρον, καὶ δὲν θέλω, ὡς δὲν θέλετε βεβαίως ἐπίσης, νὰ πέσῃ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς μας καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν τέκνων μας τοῦ ἀθῶου τοῦ αἵμα.

Μετὰ τὸ προσίμιον δὲ τοῦτο, ἐκίνησε τοῦ δικαστηρίου τὴν ἐκπλήξιν, ἀνέγνω ἐπιστολὴν πρὸς αὐτὸν τοῦ Συμβολαιογράφου Τάπα, Ἰταλιστὶ γεγραμμένην, ἣς ἔπεται ἡ μεταφράσις.

• Κύριε δημόσιε συνήγορε. Ἡ μαρτυρία ἣν ἔδωκα εἰς τὸ δικαστήριον περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κόμητος Ναννέτου ἦτον ψευδομαρτυρία. Ἡ διαθήκη τοῦ κόμητος ὑπὲρ τοῦ Ῥοδίνου εἶναι ἡ μόνη γνησία. Ἡ ἄλλη ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιῦ τοῦ Γερασίου εἶναι πλαστή. Ἐγὼ τὴν ἐπλάσα, συνεννοηθὲς μὲ τὸν Γεράσιμον, διότι μὲ εἶχεν ὑποσχεθῇ ὅτι θὰ νυμφευθῇ τὴν κόρην μου. Εἰς ἀπόδειξιν, ἃς ἐξετασθῇ τὸ βιβλίον τῆς καταχωρίσεώς μου, ὅπου ἡ διαθήκη αὐτὴ δὲν ἐσημειώθη, οὔτε ὑπάρχει ἡ ὑπογραφή τοῦ κόμητος, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ τάξις. Ὁ Γεράσιμος, ἔχων ἀντικλειδίον τοῦ οἴκου τοῦ Θεῖου του, ἐμῆλκεν εἰς αὐτὸν διὰ νυκτός, ἠπέλιπτε τὸν γέροντα ὅτι θὰ τὸν φονεύσῃ, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ τῷ ὑπογράψῃ τὴν ψευδὴ διαθήκην· καὶ ἔπειτα, διὰ νὰ μὴ δυνηθῇ ὁ κόμης ποτέ νὰ καταμαρτυρήσῃ αὐτοῦ, τὸν ἐπνίξε μὲ τὰ προσκεφάλαια τῆς κλίνης του. Ἐγκλείω ἐπιστολὴν τοῦ Γερασίου, ὅπου εἶχε τὴν ἀφοσίωσιν νὰ μοὶ ἐμπιστευθῇ ἐγγράφως τὴν πράξιν του. Μὴ ζητῆτε ματαίως τὸν φονέα, ἢ, ἂν τὸν ζητήσῃτε, ἀπέλθετε εἰς τὸ ὑποστατικόν μου εἰς Λιβανθόν. Ἐκεῖ θὰ εὑρετε τὸ πτώμα του μόνον. Ἐγὼ θὰ προλάβω τὴν θεῖαν δίκην καὶ τοῦ δημίου τὸν βρόχον. Μετὰ μίαν ὥραν θὰ τὸν φαρμακεύσω μὲ τὸν αἶον τῆς τραπέζης μου, καὶ θὰ τῷ συντρίψω τὴν κεφαλὴν μὲ τὴν σφαῖραν τοῦ πυροβόλου μου, διότι ἠπάτησε τὴν θυγατέρα μου, καὶ τὴν ἐθανάτωσε διὰ τῆς προδοσίας του. Ἐκεῖ θὰ εὑρετε καὶ τὴν ἀθλίαν νεκράν· ἀποδώσατέ τη τὰ χριστιανικὰ καθήκοντα. Εἶναι ὅμως ἀθῶον Ἐμὲ μὴ μὲ ζητῆτε. Ὅταν λάβῃτε τὴν ἐπιστολήν μου δὲν θὰ εἶμαι εἰς Κεφαλλήνην.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ εἰσαγγελεὺς παρέδωκε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην μετὰ τῆς εἰς αὐτὴν ἐγκεκλεισμένης εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ δικαστηρίου, καὶ ὡς μόνον συμπέρασμα καὶ ἐπίλογον προσέθηκε.

— Ζητῶ τὴν ἀπόδυσιν τοῦ Ῥοδίνου.

Τὸ δικαστήριον ἀπεσύρθη πρὸς δισσοκαψίν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπανελθὼν ἀπεφώνησε, ὅτι θεωρεῖ τὸν Ῥοδίνην ὀθῶον καὶ ἀπολύσιμον, ὅτι ὅμως πρέπει νὰ διαμείνῃ ὑπὸ κράτησιν μέχρις οὗ ζητηθῇ καὶ δοθῇ ἀπὸ τὸν Ἀρμοστήν ἡ ἐπικύρωσις τῆς ἐκτάκτου ταύτης ἀναδικίας.

Συγχρόνως δ' ἡ ἀστυνομία μετέβη εἰς τὴν ἀγροικίαν τοῦ Συμβολαιογράφου εἰς Λιβανθόν. Εἰς τὴν μεγαλήτεραν αἰθουσαν εὑρεν ἐστρωμένην ἀκόμη τὴν τραπέζαν, καὶ κεκαλυμμένην μὲ τοῦ δαίπνου τὰ λείψανα, ἀπὸ τὸ ἐν μέρος αὐτῆς εἰς τὸ αἷμα του πλέον τὸ πτώμα τοῦ Γερασίου ἡκωτηριασμένον, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς τραπέζης εἰς τὸ ἀνακλιντήριον νεκράν τὴν Μαρρίαν, ὡς νύμφην ἐστολισμένην, μὲ τὰς χεῖρας ἐστρωμέναις ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ μὲ στέφανον ἀνθέων εἰς τὴν κεφαλὴν.

Τὸ δικαστήριον, νομίσαν ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἐπρεπε νὰ λάβῃ πλήρη τὴν ἐφαρμογὴν τῆς, ἐδίκασε τὸν Γεράσιμον καίτοι νεκρὸν, καὶ τὸν κατεδίκασεν ὡς πλαστογράφον καὶ πατραλοῖαν. Τὸ πτώμα τοῦ ἐπομένως ἐκομίσθη εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐνεβάφη εἰς ζέουσαν πύσαν, καὶ ἐκρεμάσθη εἰς τὴν ἀγγλὸν, ὅπου θέμενεν ἐπὶ ἓνα μῆνα, ταλαντευόμενον ὑπὸ τῶν ἀνέμων, φοβερὸν θέαμα διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ Ἀργαστολίου, αἵτινες διερχόμενοι ἐμπρὸς τοῦ, ἀπεστρέφοντο καὶ ἔκαμνον τὸν σταυρὸν τῶν.

Ἡ δὲ Μαρίνα ἐνεταφιάσθη μετὰ πομπῆς, διότι ἡ περίστασις τῆς αὐτοδελιτηρίας τῆς, δὲν ἦτον γνωστή. Ὅλη ἡ πόλις συνώδευσε τὴν ἐκφοράν τῆς νέας καὶ ὠραίας κόρης, καὶ ἔκλαυσε τὸ θῆμα τοῦ κακούργου. Μετὰ τῶν λοιπῶν δὲ τὴν συνώδευσε καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ κόμητος Κανίνου, Λουκία, φοροῦσα ἐνδύματα μελανὰ, τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν κατέβησεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, διότι ἀπεσῆνεν διὰ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς τῆς εἰς μοναστήριον.

Ὁ περιορισμὸς τοῦ Ροδίνου ἦτον πρὸς ἐκπλήρωσιν τύπου μᾶλλον ἢ πραγματικῶς, διὰ τοῦτο ἐνηργήθη μετὰ τῆς ἐνδεχομένης ἐπιεικείας, καὶ κατ' ἐκλογὴν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ Βοράτου, ὅπου ἡ ἀσθένεια τῆς Ἀγγελικῆς τὸν εἶχεν ὑπὸ ἐκουσίαν καὶ πολὺ αὐστηροτέραν κράτησιν ἢ ὁ νόμος. Ἡ ἐπικύρωσις τῆς ἀναδικίας δὲν ἀπῆντησεν οὐδεμίαν δυσκολίαν ἐξ αἰτίας τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων τῆς δίκης ταύτης, καὶ τῷ διοικινώθῃ ἐπισήμως καθ' ἃς ἡμέρας εἶχεν ἀναλάβει καὶ ἡ Ἀγγελικὴ. Ὁ γάμος τῶν ἐπομένως ἐτελέσθη χωρὶς ἀναβολῆς, καὶ ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἀμφότεροι μετὰ τοῦ Βοράτου ἐγκατέλιπον διὰ παντός τὴν Κεφαλληνίαν, τόπον ἀπαισίων καὶ θλιβερῶν ἐνθυμήσεων δι' αὐτοὺς, καὶ κατώκησαν μίαν τῶν ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης, ὅπου ὁ Ροδίνης κατέστη εἰς τῶν ἐπιστημοτέρων καὶ γενικῶς τιμωμένων ἐμπόρων.

Θ.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἐνθυμεῖται ἕκαστος γέροντα ἑπτανήσιον ῥακενδύτην, ὅστις περιεφέρετο εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ στρατόπεδα, φέρων πῆραν εἰς τοὺς ὤμους, καὶ εἰς τὰ ῥυπαρά τοῦ ἐνδύματα ἔχων προσεῖδαι ἔμπρὸς καὶ ὀπίσω περὰ πετεινῶν, οὐρὰς κυνῶν, καὶ ἄλλα ἀλλόκοτα προσαρτήματα, τοῖς παιδίοις ἢ ἢ γέλωτος. Αὐτὸς ἦτον πανταχοῦ τὸ παίγνιον τῶν στρατιωτῶν, αἵτινες ἐκάγχαζον εἰς τὰ ἄσπενα σχήματά του καὶ τοὺς ἀνοήτους λόγους του, καὶ εἰς ἀνταμοιβὴν τῷ ἔρριπτον τὰ κόκκαλα ἀπὸ τὰς τραπέζας τῶν. Ἐνίοτε ἡ παραφροσύνη τοῦ ἐκορυφοῦτο εἰς μανίαν, ὅτε μάλιστα συνέπιπτε νὰ ἰδῇ αἷμα. Τότε ἄφρονες λέξεις ἐξήρχοντο τοῦ στόματός του.

— Γιάσου, μωρὲ κόντε, ἤκούετο λέγων. Σφίξε, σφίξε καλὰ, νὰ σκάσῃ ὁ παλαιόγερος. Κοίταξέ τον! Γουρλώνει τὰ μάτια ὁ πόδερος. Ρούφηξέ τον ἀμμά τὰ μάτια νὰ μὴ πεταχθοῦν ἀπάνω σου. Αἱ κανάλια! Τὸ ἔσφαξε τὸ ἄσπρο μου περιστέρι! Ἀ μπέστια! φαρμάχι

τὸ πότισες τὸ γλυκὸ μου ἀρνί! Πιὲ, Γεράσιμε, σ' τὴν ὑγείᾳ τοῦ Διαβόλου! ὁ τζίος σέ τὸ κερνᾷ. Φωτιά καίει τὰ χέρια μου, Γεράσιμε, καὶ τὴν γλῶσσά μου! Νὰ πλύνω τὸ χερίά μου εἰς τὸ αἷμά σου! νὰ ρουφήξω τὰ μυαλά σου νὰ δροσισθῶ.

Τὸ πρόσωπόν του, ὅταν ἐπρόφερε τὰς καταχθονίους αὐτὰς φαντασίας, ἐλάμβανεν ἑκφρασιν θηριώδη. Οἱ ἀγροῖκοι στρατιῶται ὁμῶς ἐκάγχαζον ἀκούοντές τον, καὶ τὸν παρώξυνον νὰ τὰς ἐπαναλάβῃ, ἂν καὶ ἤξευρον ὅτι ἅμα ἐξήρχετο τῆς φοβερᾶς ταύτης κρίσεως, ἀπεσῆνεν ἐξηγριωμένος, καὶ ἐπὶ δύο ἡμέρας δὲν ἐφαίνετο πλέον.

Ὁ ἐλεεινὸς αὐτὸς ἐπαίτης ἦτον ὁ Συμβολαιογράφος Τάπας. Μὴ ἔχων τὴν ἀνδρείαν νὰ ὑπομείνῃ εἰς τὴν πατρίδα του τὴν ἀμοιβὴν τῶν πράξεών του, τὸν θάνατον διὰ τῆς ἀγγλῆς, κατέφυγε τὴν φρικτὴν ἐκείνην νύκτα τῆς δολοφονίας τοῦ Γερασίμου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐλαφρῶς μόνον τὸ ὄνομά του μεταβαλὼν ἐνταῦθα δέ, ὑπὸ τῆς ἐρινύος τῆς συνειδήσεώς του οἰστροηλατούμενος, καὶ εἰς τὰς αἱματηρὰς φαντασίας του καὶ εἰς τὴν θλίψιν του διὰ τὴν στέρσιν τῆς θυγατρὸς του ἀποπνίξας τὸ λογικόν του, περιήλθεν εἰς τὴν οἰκτρὴν ἐκείνην κατάστασιν, ἥτις εἶναι τῆς θείας ἐκδικήσεως τρομερὸν παράδειγμα, καὶ ἐπαναλήψις τῆς τιμωρίας τοῦ Καῖν.

Ὅταν δὲ, μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Μεσολογγίου, ὁ Καραϊσκόκος ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Στερεάν, ὅπως ἐκδικήσῃ τὴν μάρτυρα ταύτην πόλιν, ὁ γέρον Κεφαλλῆν εὐρίσκετο μεταξὺ τῶν ὑποζυγίων τοῦ στρατοπέδου, καὶ συνέπεσε νὰ παρακολουθήσῃ ἀπόσπασμα ῥιφθέν ἀπὸ τὰς τύχας τοῦ πολέμου πρὸς τὴν Ἀκαρνανικὴν παραλίαν. Περὶ τὴν δείλιν ἦτον, ὅταν, μετὰ μίαν τῶν συνήθων ἐκρήξεων τῆς μανίας του, ἀποσυρθεὶς παραφόρως τοῦ στρατοπέδου, περιεφέρετο εἰς τὰ ὄρη τυχαίως. Ἀναβὰς δὲ μὲ ταχύτητα αἰλούρου πετρώδη ῥάχιν, ἥτις ὑψοῦτο ἔμπρὸς του, εὐρέθη εἰς τὸ χεῖλος καθέτου κρημενοῦ, οὗ ἡ βάσις εἰς βάθος διακοσίων ποδῶν ἔτρυξεν ὑπὸ τὴν ἀένναον προσβολὴν τῶν κυμάτων. Τὸ βλέμμα τοῦ Τάπα ἐξετάθη ἐπὶ τὸ Ἴόνιον πέλαγος, καὶ ἐπὶ τοῦ λαμπρῶς φωτιζομένου ὀρίζοντος τῆς δύσεως εἶδεν ἀντικρὺ του ἰσχυρῶς ἀναφαινομένην τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ ἡ καρδιά του ἐσκίρτησεν ὡς μέλλουσα νὰ διαβῇ, ὅταν προσέβαλε τὸς ὄψεις του τὸ γνωστὸν σχῆμα τῶν κορυφῶν τοῦ Μεγάλου Βουνοῦ.

— Μαρίνα μου, Μαρίνα μου, ἔκραξεν, ἔτρεχα τὸν κόσμον νὰ σέ ζητῶ. Ἐτρεξα τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, ἔτρεξα τὰς κοιλάδας καὶ τὰ βουνά. Ἐδῶ λοιπὸν ἦσουν, κόρη μου, καὶ μ' ἐπρόσμενες! Μὴ φεύγῃς, ἔρχομαι, ἔρχομαι.

Καὶ ἐν βῆμα προῦχώρησε πρὸς τὸ ὄραμα τῆς καρδίας του· ἀλλὰ τὸ βῆμα τοῦτο ἦτον ἐπὶ τοῦ βαράθρου, καὶ τὸ ἀφρίζον κύμα ἔσθυσεν καὶ τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος του, καὶ τοὺς πόνους του, καὶ τὴν μνήμην του.

Ἄ. Ρ. Ρ.